

Spis treści

Przedmowa do dwunastego wydania.....	V
Wykaz skrótów	XXI
Wykaz literatury	XXV
Część I. Ogólne wiadomości o prawie rzeczowym.....	1
Rozdział I. Wieloznaczność pojęcia „prawo rzeczowe”	1
§ 1. Prawo rzeczowe w znaczeniu przedmiotowym i podmiotowym.....	1
§ 2. Instytucje prawa rzeczowego.....	2
§ 3. Źródła prawa rzeczowego (prawo rzeczowe w znaczeniu przedmiotowym).....	3
Rozdział II. Podmiotowe prawa rzeczowe	6
§ 4. Pojęcie i ogólne cechy podmiotowych praw rzeczowych	6
§ 5. Bezwzględny charakter praw rzeczowych	7
§ 6. Elementy zobowiązaniowe w strukturze stosunku prawnorzeczowego...	10
§ 7. Rozszerzona skuteczność praw względnych – ogólna konfrontacja z podmiotowymi prawami rzeczowymi	12
§ 8. Rodzaje praw rzeczowych.....	14
§ 9. <i>Numerus clausus</i> praw rzeczowych	17
§ 10. Jawność praw rzeczowych	18
Rozdział III. Przedmioty praw rzeczowych.....	24
§ 11. Ogólne określenie przedmiotu stosunków cywilnoprawnych.....	24
§ 12. Rzeczy jako przedmioty stosunków prawnorzeczowych i podmiotowych praw rzeczowych	25
I. Uwagi wstępne	25
II. Pojęcie rzeczy	25
III. Rodzaje rzeczy.....	26
1. Rzeczy w obrocie, rzeczy wyłączone z obrotu i rzeczy ograniczone w obrocie.....	26
2. Nieruchomości i rzeczy ruchome.....	27
3. Rzeczy oznaczone co do gatunku i co do tożsamości.....	29
4. Rzeczy podzielne i niepodzielne.....	30

IV. Części składowe rzeczy	30
V. Przynależności rzeczy	32
VI. Pożytki	33
§ 13. Przedmiotowy status prawny przedsiębiorstw.....	34
§ 14. Przedmiotowy status prawny gospodarstw rolnych.....	36
§ 15. Problematyka przedmiotów materialnych niebędących rzeczami.....	37
I. Uwagi wstępne	37
II. Problematyka złóż kopalin.....	37
III. Problematyka wód.....	38
IV. Problematyka zwierząt	39
§ 16. Dobra niematerialne – w kontekście stosunków prawnorzeczowych.....	40
§ 17. Prawa majątkowe jako przedmiot stosunków prawnorzeczowych.....	41
§ 18. Pieniądze i papiery wartościowe.....	41
I. Pieniądze.....	41
II. Papiery wartościowe.....	42
Część II. Prawo własności	43
Rozdział IV. Pojęcie, funkcja ustrojowa i współczesna stratyfikacja własności	43
§ 19. Własność w ujęciu ekonomicznym.....	43
§ 20. Własność w ujęciu prawnym.....	44
I. Uwagi wstępne	44
II. Konstytucyjne pojmowanie własności.....	44
III. Własność w ujęciu Kodeksu cywilnego.....	45
IV. Próby poszerzenia cywilistycznego pojęcia własności.....	46
§ 21. Pojęcie mienia w Kodeksie cywilnym.....	46
§ 22. Ustrojowa funkcja własności.....	47
§ 23. Współczesna stratyfikacja własności.....	48
I. Wiodące znaczenie własności prywatnej.....	48
II. Własność państwowa.....	50
1. Uwagi wstępne.....	50
2. Własność Skarbu Państwa.....	50
3. Własność innych państwowych osób prawnych	53
III. Własność samorządowa.....	54
1. Uwagi wstępne.....	54
2. Własność komunalna.....	54
3. Własność powiatowa	56
4. Własność wojewódzka.....	56
IV. Własność spółdzielcza.....	56
V. Własność innych organizacji.....	57
VI. Własność kościelna	58
VII. Własność osobista	58

Rozdział V. Treść i wykonywanie prawa własności	60
§ 24. Ogólna charakterystyka prawa własności	60
§ 25. Treść prawa własności w ujęciu pozytywnym	62
I. Uwagi wstępne	62
II. Posiadanie rzeczy	63
III. Korzystanie z rzeczy	64
1. Ogólne uwagi wstępne	64
2. Uprawnienie do używania rzeczy	64
3. Uprawnienie do pobierania pożytków z rzeczy	65
4. Uprawnienie do pobierania innych dochodów z rzeczy	66
5. Uprawnienie do zużycia i przetworzenia rzeczy	66
IV. Rozporządzanie rzeczą	67
1. Ogólne uwagi wstępne	67
2. Przeniesienie własności	67
3. Obciążenie własności	68
4. Zniesienie prawa własności	69
§ 26. Bezwzględny charakter prawa własności (negatywne ujęcie własności) ..	70
§ 27. Granice prawa własności	70
I. Uwagi wstępne	70
II. Granice określone ustawą	72
III. Klauzula zasad współżycia społecznego	73
IV. Klauzula społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa	74
 Rozdział VI. Własność nieruchomości – ustawowe granice treści i wykonywania własności	76
§ 28. Przestrzenne granice własności nieruchomości	76
I. Uwagi wstępne	76
II. Geodezyjne oznaczenie nieruchomości	77
III. Pionowy zasięg własności nieruchomości gruntowych	78
1. Ogólna regulacja kodeksowa	78
2. Regulacja prawa wodnego	79
3. Regulacja prawa geologicznego i górniczego	80
4. Zasięg własności w pionowej przestrzeni nad powierzchnią gruntu	81
§ 29. Regulacja prawa sąsiedzkiego	81
I. Uwagi wstępne	81
II. Ograniczenie dopuszczalnych immisji pośrednich	83
1. Powszechna regulacja art. 144 KC	83
2. Zakaz prowadzenia robót ziemnych grożących nieruchomościom sąsiednim utratą oparcia	84
III. Służebności w stosunkach sąsiedzkich	85
1. Służebność drogi koniecznej	85

2. Służebności ustanowione w związku z przekroczeniem granic gruntu sąsiedniego przy wznoszeniu budynku	86
IV. Problem granic gruntów sąsiednich.....	87
V. Określenie sposobu korzystania z przygranicznych pasów gruntu ...	88
§ 30. Pozakodeksowa regulacja treści i wykonywania własności nieruchomości.....	89
I. Uwagi wstępne	89
II. Regulacja planowania i zagospodarowania przestrzennego	90
III. Regulacja ochrony gruntów rolnych i leśnych.....	91
IV. Regulacja gospodarki nieruchomościami skarbowymi i samorządowymi.....	92
V. Regulacja gospodarowania nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa	93
Rozdział VII. Nabycie i utrata własności.....	95
§ 31. Ogólna charakterystyka nabycia i utraty własności	95
I. Ogólne uwagi wstępne.....	95
II. Pierwotne i pochodne nabycie własności.....	97
III. Nabycie a utrata własności	98
§ 32. Przeniesienie własności.....	99
I. Wprowadzenie	99
II. Przeniesienie własności w trybie umowy zobowiązująco- rozporządzającej.....	101
1. Uwagi wstępne.....	101
2. Rodzaje umów zobowiązująco-rozporządzających.....	102
3. Podwójne skutki umowy; wyjątki.....	103
4. Przeniesienie własności <i>solo consensu</i> ; wyjątki.....	105
5. Przeniesienie własności rzeczy oznaczonych co do tożsamości	106
6. Przeniesienie własności rzeczy oznaczonych co do gatunku i rzeczy przyszłych.....	107
III. Przeniesienie własności dla wykonania uprzedniego zobowiązania.....	108
1. Uwagi wstępne.....	108
2. Kauzalność rozporządzenia	108
3. Źródła zobowiązania do przeniesienia własności.....	109
4. Realizacja zobowiązania.....	110
§ 33. Przewłaszczenie na zabezpieczenie.....	110
I. Uwagi wstępne	110
II. Dopuszczalność przeniesienia własności dla zabezpieczenia wierzytelności	111
III. Treść umowy	112

IV. Miejsce przewłaszczenia na zabezpieczenie w systemie umów przeniesienia własności	113
§ 34. Rozporządzanie rzeczą przez osobę nieuprawnioną	113
I. Uwagi wstępne	113
II. Nabycie własności nieruchomości w warunkach rękojmi wiary publicznej ksiąg wieczystych – odesłanie	114
III. Nabycie własności rzeczy ruchomej od osoby nieuprawnionej	115
1. Wprowadzenie	115
2. Nabycie własności rzeczy powierzonych zbywcy przez właściciela	115
3. Nabycie własności rzeczy zgubionych, skradzionych lub w inny sposób utraconych przez właściciela	116
4. Nabycie pieniędzy, dokumentów na okaziciela i rzeczy objętych urzędową licytacją publiczną lub postępowaniem egzekucyjnym	116
5. Charakter prawny nabycia własności	117
§ 35. Zasiedzenie jako sposób nabycia własności	117
I. Uwagi wstępne	117
II. Przedmiot zasiedzenia	118
III. Zasiedzenie nieruchomości – uwagi ogólne	119
IV. Zasiedzenie rzeczy ruchomych – uwagi ogólne	120
V. Przesłanki zasiedzenia	120
1. Posiadanie samoistne	120
2. Ciągłość posiadania	120
3. Znaczenie dobrej i złej wiary	121
4. Upływ terminu zasiedzenia	122
VI. Skutki zasiedzenia; stwierdzenie zasiedzenia	123
§ 36. Inne sposoby nabycia własności	123
I. Uwagi wstępne	123
II. Nabycie własności niczyjej rzeczy ruchomej	124
III. Znalezienie rzeczy i jego skutki	125
IV. Nabycie własności pożytków naturalnych rzeczy	127
V. Połączenie, pomieszanie i przetworzenie rzeczy	128
Rozdział VIII. Obrót nieruchomościami	129
§ 37. Kodeksowe zasady przeniesienia własności nieruchomości	129
I. Uwagi wstępne	129
II. Zakaz zastrzegania warunku i terminu w obrocie nieruchomościami	130
III. Wymóg formy aktu notarialnego	132
IV. Materialna i formalna kausalność przeniesienia własności nieruchomości	132
§ 38. Znaczenie wpisu do księgi wieczystej	133

§ 39. Podział nieruchomości w toku czynności obrotu.....	134
§ 40. Przeniesienie własności nieruchomości według ustawy o kształtowaniu ustroju rolnego.....	135
§ 41. Zbywanie nieruchomości skarbowych i samorządowych według ustawy o gospodarce nieruchomościami.....	137
§ 42. Zbywanie nieruchomości według ustawy o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa.....	140
Rozdział IX. Ochrona własności.....	142
§ 43. Ogólna charakterystyka ochrony własności.....	142
I. Bezwzględny charakter prawa własności – przypomnienie.....	142
II. Ochrona konstytucyjna.....	143
III. Prawnorzeczowa ochrona własności.....	143
IV. Proceduralne instrumenty ustalenia prawa własności.....	144
V. Ochrona posesoryjna – odesłanie.....	145
§ 44. Roszczenie windykacyjne.....	145
I. Określenie roszczenia windykacyjnego.....	145
II. Legitymacja czynna.....	147
III. Dowód własności.....	147
IV. Legitymacja bierna.....	148
V. Obrona pozwanego.....	148
§ 45. Uzupełniające roszczenia właściciela.....	148
I. Ogólna charakterystyka roszczeń; rodzaje roszczeń uzupełniających.....	148
II. Sytuacja prawna posiadacza w dobrej wierze.....	150
III. Odpowiedzialność posiadacza w dobrej wierze od czasu wytoczenia powództwa windykacyjnego.....	150
IV. Sytuacja prawna posiadacza w złej wierze.....	151
§ 46. Przeciwstawne roszczenia posiadacza o zwrot nakładów.....	151
I. Ogólne uwagi wstępne.....	151
II. Roszczenia posiadacza w dobrej wierze.....	152
III. Roszczenia posiadacza w dobrej wierze od czasu wytoczenia powództwa windykacyjnego.....	153
IV. Roszczenia posiadacza w złej wierze.....	153
§ 47. Roszczenie negatoryjne.....	153
I. Ogólna charakterystyka roszczenia.....	153
II. Treść i odmiany roszczenia negatoryjnego.....	154
III. Legitymacja czynna i bierna.....	155
§ 48. Roszczenia związane ze wzniesieniem budowli na cudzym gruncie.....	155
I. Ogólne uwagi wstępne.....	155
II. Roszczenie posiadacza gruntu.....	156
III. Roszczenie właściciela.....	157

Rozdział X. Współwłasność	159
§ 49. Określenie współwłasności	159
I. Ogólne cechy współwłasności	159
II. Źródła współwłasności	161
III. Współwłasność rzeczy a wspólność praw majątkowych	162
IV. Wspólność mienia	162
V. Współwłasność w częściach ułamkowych a współwłasność łączna	163
§ 50. Istota współwłasności	165
I. Wspólne prawo własności – jego obraz zewnętrzny i struktura wewnętrzna	165
II. Pojęcie i znaczenie prawne udziału we współwłasności	167
III. Metoda regulacji stosunków pomiędzy współwłaścicielami w wewnętrznym stosunku współwłasności	170
§ 51. Zarząd rzeczą wspólną	171
I. Uwagi wstępne	171
II. Zarząd ustawowy	171
III. Zarząd umowny	173
IV. Zarząd sądowy	173
§ 52. Współposiadanie i korzystanie z rzeczy wspólnej	174
I. Uwagi wstępne	174
II. Ustawowy model współposiadania i korzystania z rzeczy wspólnej	175
III. Regulacja umowna	177
IV. Sądowe określenie sposobu korzystania z rzeczy wspólnej	178
§ 53. Pobieranie pożytków i ponoszenie ciężarów związanych z rzeczą wspólną	178
§ 54. Czynności zachowawcze współwłaścicieli	179
§ 55. Zniesienie współwłasności	180
I. Roszczenie o zniesienie współwłasności	180
II. Tryb zniesienia współwłasności	181
III. Sposoby zniesienia współwłasności	181
1. Podział rzeczy	181
2. Przyznanie rzeczy na własność jednemu ze współwłaścicieli	182
3. Sprzedaż rzeczy wspólnej	183
§ 56. Zniesienie współwłasności gospodarstw rolnych	184
Rozdział XI. Odrębna własność lokali	186
§ 57. Konstrukcja prawna odrębnej własności lokalu	186
I. Uwagi wstępne	186
II. Przedmiot własności	187
III. Udział we współwłasności nieruchomości wspólnej – współwłasność „przymusowa” nieruchomości wspólnej	188
IV. Istota odrębnej własności lokalu	189

§ 58. Ustanowienie odrębnej własności lokalu.....	190
I. Uwagi wstępne	190
II. Umowne ustanowienie odrębnej własności lokalu	191
1. Regulacja ustawy o własności lokali.....	191
2. Regulacja ustawy deweloperskiej	192
3. Regulacja ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych.....	192
III. Ustanowienie odrębnej własności lokalu w drodze jednostronnej czynności prawnej	193
IV. Ustanowienie odrębnej własności lokalu na podstawie orzeczenia sądu.....	194
§ 59. Wspólnota mieszkaniowa właścicieli lokali	194
§ 60. Prawa i obowiązki właścicieli lokali	195
§ 61. Zarząd nieruchomością wspólną	196
§ 62. Odrębna własność lokali w stosunkach spółdzielczości mieszkaniowej	197
Część III. Użytkowanie wieczyste.....	199
Rozdział XII. Geneza, funkcja i przyszłość prawa użytkowania wieczystego	199
§ 63. Zamieszczenie użytkowania wieczystego w katalogu praw rzeczowych – początki i rozwój regulacji prawnej.....	199
§ 64. Funkcja użytkowania wieczystego	200
§ 65. O przyszłości użytkowania wieczystego.....	201
Rozdział XIII. Przedmiot, treść i charakter prawa użytkowania wieczystego	203
§ 66. Przedmiot prawa użytkowania wieczystego	203
I. „Tereny państwowe” jako pierwotny przedmiot użytkowania wieczystego – ogólne przypomnienie historyczne.....	203
II. Grunty skarbowe i samorządowe jako współczesny przedmiot użytkowania wieczystego.....	204
III. Grunty niezabudowane i zabudowane.....	206
§ 67. Charakter i treść prawa użytkowania wieczystego.....	206
§ 68. Związane z użytkowaniem wieczystym prawo odrębnej własności budynków	207
§ 69. Terminowy charakter użytkowania wieczystego	208
§ 70. Odpłatny charakter użytkowania wieczystego.....	209
§ 71. Ochrona prawa użytkowania wieczystego	209
Rozdział XIV. Powstanie i wygaśnięcie użytkowania wieczystego.....	211
§ 72. Powstanie użytkowania wieczystego.....	211
I. Ogólne uwagi wstępne.....	211

II. Umowa o oddanie gruntu w użytkowanie wieczyste	211
1. Wybór użytkownika wieczystego	211
2. Zawarcie umowy; forma i treść umowy	212
III. Wpis do księgi wieczystej	214
§ 73. Wygaśnięcie użytkowania wieczystego	214
I. Ogólne przyczyny wygaśnięcia użytkowania wieczystego	214
II. Rozwiązanie użytkowania wieczystego w trybie przymusowym ..	215
III. Skutki wygaśnięcia użytkowania wieczystego	215
§ 74. Nabycie prawa własności gruntu przez użytkownika wieczystego	216
Część IV. Ograniczone prawa rzeczowe	219
Rozdział XV. Ograniczone prawa rzeczowe – przepisy ogólne	219
§ 75. Ogólna charakterystyka ograniczonych praw rzeczowych	219
I. Pojęcie ograniczonych praw rzeczowych	219
II. Zamknięty katalog ograniczonych praw rzeczowych	220
III. Przedmiot ograniczonych praw rzeczowych	221
IV. Treść ograniczonych praw rzeczowych – spostrzeżenia ogólne	222
V. Samoistne i akcesoryjne oraz związane prawa rzeczowe ograniczone	223
§ 76. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych	223
I. Umowne ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych	223
II. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych z mocy samego prawa ..	225
III. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych na podstawie orzeczenia sądowego	226
IV. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych na podstawie decyzji administracyjnej	226
§ 77. Zmiana treści ograniczonych praw rzeczowych	226
§ 78. Przeniesienie ograniczonych praw rzeczowych	227
§ 79. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych	228
I. Kolidzja ograniczonych praw rzeczowych	228
II. Pierwszeństwo praw wpisanych do księgi wieczystej	229
III. Pierwszeństwo innych ograniczonych praw rzeczowych	230
IV. Zmiana pierwszeństwa ograniczonych praw rzeczowych	230
§ 80. Wygaśnięcie ograniczonych praw rzeczowych	231
I. Zrzeczenie się prawa	231
II. Konfuzja	231
III. Inne źródła wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych	232
§ 81. Ochrona ograniczonych praw rzeczowych	232
Rozdział XVI. Użytkowanie	234
§ 82. Pojęcie i funkcja społeczno-gospodarcza użytkowania	234
§ 83. Ogólny reżim prawny użytkowania	235
I. Uwagi wstępne	235

II. Ustanowienie użytkowania.....	235
III. Przedmiot użytkowania.....	236
IV. Treść prawa użytkowania.....	238
V. Obowiązki stron w stosunku użytkowania.....	239
VI. Wygaśnięcie prawa użytkowania.....	240
§ 84. Użytkowanie przez osoby fizyczne.....	240
§ 85. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne.....	241
§ 86. Inne wypadki użytkowania.....	244
§ 87. Użytkowanie w ramach <i>timesharingu</i>	245
Rozdział XVII. Służebności.....	246
§ 88. Ogólne pojęcie i funkcja społeczno-gospodarcza służebności.....	246
§ 89. Służebności gruntowe.....	248
I. Uwagi wstępne.....	248
II. Powstanie służebności gruntowych.....	249
1. Umowne ustanowienie służebności.....	249
2. Zasiedzenie służebności.....	250
3. Ustanowienie służebności drogi koniecznej.....	251
4. Inne przypadki powstania służebności na podstawie orzeczenia sądowego.....	252
5. Powstanie służebności na podstawie decyzji administracyjnej.....	253
III. Treść i wykonywanie służebności.....	253
1. Treść służebności czynnych.....	253
2. Treść służebności biernych.....	254
3. Wykonywanie służebności.....	255
IV. Utrzymanie urzędzeń niezbędnych do wykonywania służebności.....	256
V. Podział nieruchomości.....	256
VI. Zmiana treści lub sposobu wykonywania służebności.....	257
VII. Wygaśnięcie służebności.....	257
§ 90. Służebności osobiste.....	258
§ 91. Osobista służebność mieszkania.....	259
§ 92. Służebność przesyłu.....	260
Rozdział XVIII. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.....	263
§ 93. Znaczenie spółdzielczości mieszkaniowej w Polsce.....	263
§ 94. Treść i charakter spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.....	266
§ 95. Wygaśnięcie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu.....	268
§ 96. Własnościowe a lokatorskie prawo do lokalu.....	269
§ 97. Własnościowe prawo do lokalu a odrębna własność lokalu.....	269
§ 98. Współczesne przekształcenia praw do lokali.....	270

Rozdział XIX. Zastaw	272
§ 99. Zabezpieczenie wierzytelności – wiadomości ogólne.....	272
§ 100. Funkcja zastawu.....	273
§ 101. Powstanie zastawu.....	274
I. Umowny zastaw zwykły.....	274
II. Zastaw rejestrowy.....	275
III. Hipoteka morska.....	276
IV. Zastaw ustawowy.....	277
V. Przymusowy zastaw skarbowy.....	278
§ 102. Przedmiot zastawu.....	278
§ 103. Zakres zabezpieczenia.....	280
§ 104. Akcesoryjny charakter prawa zastawu.....	280
§ 105. Treść prawa zastawu.....	280
§ 106. Zobowiązania stron w stosunku zastawu.....	281
§ 107. Tryb zaspokojenia wierzyciela.....	283
I. Zaspokojenie wierzyciela według zasad ogólnych.....	283
II. Zaspokojenie wierzyciela w przypadku zastawu rejestrowego.....	285
III. Zaspokojenie wierzyciela w przypadku hipoteki morskiej.....	285
§ 108. Wygaśnięcie zastawu.....	286
§ 109. Zastaw na prawach.....	287
Rozdział XX. Hipoteka	288
§ 110. Istota i funkcja hipoteki.....	288
§ 111. Powstanie hipoteki.....	289
I. Hipoteka umowna.....	289
II. Hipoteka przymusowa.....	291
III. Ograniczone zastosowanie hipoteki ustawowej.....	293
§ 112. Przedmiot hipoteki.....	293
I. Uwagi wstępne.....	293
II. Hipoteka na nieruchomości.....	294
III. Hipoteka łączna.....	294
IV. Hipoteka na udziale we współwłasności.....	295
V. Hipoteka na użytkowaniu wieczystym.....	296
VI. Hipoteka na spółdzielczym własnościowym prawie do lokalu.....	296
VII. Hipoteka na wierzytelności zabezpieczonej hipoteką.....	297
§ 113. Zakres obciążenia hipotecznego.....	297
§ 114. Wierzytelność zabezpieczona hipoteką.....	299
I. Istniejące i przyszłe wierzytelności pieniężne.....	299
II. Wielość wierzytelności.....	299
III. Wielość wierzytelności różnych podmiotów.....	300
IV. Podmiana wierzytelności.....	301
§ 115. Zakres zabezpieczenia hipotecznego.....	301
§ 116. Akcesoryjny charakter hipoteki.....	302

§ 117. Treść hipoteki.....	303
§ 118. Tryb zaspokojenia wierzytelności hipotecznej.....	304
§ 119. Ochrona hipoteki.....	305
§ 120. Wygaśnięcie hipoteki.....	306
§ 121. Rozporządzanie opróżnionym miejscem hipotecznym.....	307
§ 122. Hipoteka na wierzytelności hipotecznej.....	308
Część V. Posiadanie.....	311
Rozdział XXI. Pojęcie i rodzaje posiadania; nabycie posiadania.....	311
§ 123. Pojęcie posiadania rzeczy.....	311
I. Ogólne uwagi wstępne.....	311
II. Element faktycznego władztwa nad rzeczą.....	313
III. Czynniki woli posiadacza.....	314
§ 124. Współposiadanie rzeczy.....	314
§ 125. Dzierżenie rzeczy.....	315
§ 126. Posiadanie służebności.....	316
§ 127. Istota posiadania.....	316
§ 128. Rodzaje posiadania.....	317
I. Posiadanie samoistne i zależne.....	317
II. Posiadanie w dobrej i złej wierze.....	318
III. Dalsza stratyfikacja posiadania.....	319
§ 129. Nabycie posiadania.....	320
I. Pierwotne nabycie posiadania.....	320
II. Przeniesienie posiadania.....	320
III. Dziedziczenie posiadania.....	321
Rozdział XXII. Funkcje i skutki posiadania; domniemania związane z posiadaniem.....	322
§ 130. Funkcje posiadania.....	322
§ 131. Skutki posiadania.....	322
§ 132. Domniemania związane z posiadaniem.....	323
I. Uwagi wstępne.....	323
II. Domniemanie posiadania samoistnego.....	323
III. Domniemanie ciągłości posiadania.....	324
IV. Domniemanie dobrej wiary.....	324
V. Domniemanie zgodności posiadania ze stanem prawnym.....	324
Rozdział XXIII. Ochrona posiadania.....	326
§ 133. Bezwzględna ochrona posiadania.....	326
§ 134. Ochrona własna.....	327
I. Obrona konieczna.....	327
II. Dozwolona samopomoc.....	327

§ 135. Roszczenie posesoryjne.....	328
I. Przesłanki roszczenia.....	328
II. Treść roszczenia.....	329
III. Termin zawity roszczenia posesoryjnego.....	329
IV. Czynna legitymacja procesowa.....	329
V. Bierna legitymacja procesowa.....	329
VI. Wyrok sądu.....	330
§ 136. Ochrona posiadania między współposiadaczami.....	330
§ 137. Roszczenie o wstrzymanie budowy.....	331
Część VI. Księgi wieczyste.....	333
Rozdział XXIV. Społeczno-gospodarcze i jurydyczne znaczenie ksiąg wieczystych.....	333
§ 138. Pojęcie i funkcje ksiąg wieczystych.....	333
§ 139. Księgi wieczyste a ewidencja gruntów i budynków.....	334
§ 140. Zbiór dokumentów.....	335
§ 141. Instrumenty upowszechnienia ksiąg wieczystych i usprawnienia systemu prowadzenia ksiąg wieczystych.....	336
Rozdział XXV. Ustrój ksiąg wieczystych.....	337
§ 142. Jurysdykcja sądów powszechnych.....	337
§ 143. Prowadzenie ksiąg wieczystych w systemie teleinformatycznym.....	337
§ 144. System realny ksiąg wieczystych.....	338
§ 145. Funkcja ustalenia stanu prawnego nieruchomości; prawa podlegające ujawnieniu w księdze wieczystej.....	340
§ 146. Wpis jako instrument ujawnienia stanu prawnego nieruchomości.....	342
§ 147. Struktura księgi wieczystej.....	342
§ 148. Jawność ksiąg wieczystych.....	343
Rozdział XXVI. Prowadzenie ksiąg wieczystych; postępowanie sądowe.....	345
§ 149. Nieprocesowy tryb postępowania wieczystoksięgowego.....	345
§ 150. Zakładanie ksiąg wieczystych.....	345
§ 151. Dokonywanie wpisów.....	346
I. Wniosek o wpis.....	346
II. Podstawa wpisu.....	347
III. Zakres kognicji sądu.....	348
IV. Orzeczenie sądu.....	349
§ 152. Procesowy tryb uzgodnienia treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.....	349

Rozdział XXVII. Materialnoprawne zasady systemu prawnego ksiąg wieczystych	350
§ 153. Znaczenie prawne wpisu do księgi wieczystej	350
I. Zasada wpisu – uwagi ogólne	350
II. Wpis o charakterze konstytutywnym	351
III. Wpis o charakterze deklaratoryjnym	351
IV. Moc wsteczna wpisu	352
§ 154. Domniemanie zgodności wpisu z rzeczywistym stanem prawnym	353
§ 155. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych	354
I. Istota rękojmi – uwagi ogólne	354
II. Formalna wiarygodność treści ksiąg wieczystych jako podstawa rękojmi	355
III. Przesłanka rozporządzenia prawem ujawnionym w księdze wieczystej	356
IV. Odpłatność rozporządzenia	356
V. Przesłanka dobrej wiary nabywcy	357
VI. Skutki rękojmi	357
VII. Prawa objęte ochroną przed skutkami rękojmi	358
VIII. Wzmianki i ostrzeżenia wyłączające rękojmię	359
§ 156. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych ujawnionych w księdze wieczystej	359
§ 157. Rozszerzona skuteczność praw osobistych i roszczeń ujawnionych w księdze wieczystej	360
Indeks rzeczowy	361